

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΜΗΜΑ Α' ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:

Μαρούσι, 10/11/2025
Αρ. πρωτ.
144694/Ζ1

Ταχ. Δ/ση: Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
e-mail: t01mso2@minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Μ. Παλυβού
Τηλέφωνο: 210-3443351

**ΠΡΟΣ: ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΓΕΩΠΟΝΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ**

pegdy.geoponoi@gmail.com

Θέμα: «Δίνεται απάντηση».

Σχετ: Η με αρ. πρωτ. 179/10.10.2025 επιστολή σας προς τον Πρωθυπουργό, η οποία κοινοποιήθηκε στην Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (αρ. πρωτ. Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. ΕΙΣ-ΚΠ-132985/21.10.2025).

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού το οποίο περιήλθε στην υπηρεσία μας από το Γραφείο της Υπουργού ΠΑΙ.Θ.Α. μέσω της Γενικής Γραμματείας Ανώτατης Εκπαίδευσης και σε ό,τι αφορά στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας μας, θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

Στο προϊσχύον θεσμικό πλαίσιο, οι διατάξεις περί ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master) για τους τίτλους σπουδών των Τμημάτων των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων ήταν εκείνες των παρ. 1 και 2 του άρθρου 46 του ν.4485/2017(Α' 114).

Σχετικά με το πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, η υπηρεσία μας υπέβαλε το έτος 2019 ερώτημα στο Γραφείο Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ειδικότερα και όσον αφορά στους τίτλους σπουδών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους ερωτήθηκε:

«Εάν, και σε καταφατική περίπτωση, υπό ποιες προϋποθέσεις, μπορούν να εφαρμοστούν αναλογικά οι διατάξεις περί ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (άρθρο 46 του ν.4485/2017), για τους τίτλους σπουδών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, για τους οποίους έχει εκδοθεί πράξη ισοτιμίας ή και αντιστοιχίας με τίτλους σπουδών τμημάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ημεδαπής, για τους οποίους έχει εκδοθεί ή εφόσον εκδοθεί η οικεία διαπιστωτική πράξη, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις των παρ.1 και 2 του άρθρου 46 του ν.4485/2017».

Σε απάντηση του ερωτήματος της υπηρεσίας μας, εκδόθηκε η αριθμ. 226/2019 γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ΝΣΚ). Ειδικότερα και όσον αφορά στο ως άνω ερώτημα για τους τίτλους σπουδών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, το Γ' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε, κατά πλειοψηφία, ότι επί αυτού αρμόζει η ακόλουθη απάντηση:

«Υπό το ισχύον νομικό πλαίσιο δεν είναι δυνατή κατ' αναλογίαν επέκταση των αποτελεσμάτων τα οποία επέρχονται για τίτλους της ημεδαπής από την έκδοση διαπιστωτικής υπουργικής απόφασης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 παρ. 1 και 2 του ν. 4485/2017, όπως ίσχυε και όπως ισχύει μετά το άρθρο 42 παρ. 8 του ν. 4521/2018, περί ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (integrated master) στην ειδικότητα Τμήματος τουλάχιστον πενταετούς φοίτησης ημεδαπών ΑΕΙ, επί τίτλων σπουδών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής οι οποίοι έχουν αναγνωριστεί από το ΔΙΚΑΤΣΑ ή από τον ΔΟΑΤΑΠ ως ισότιμοι ή ως ισότιμοι και αντίστοιχοι προς τους εν λόγω τίτλους της ημεδαπής, μεταξύ άλλων, διότι:

α) Οι παραπάνω διατάξεις αφορούν τίτλους σπουδών του ημεδαπού εκπαιδευτικού συστήματος ανώτατης εκπαίδευσης,

β) Υφιστάμενες πράξεις αναγνώρισης ακαδημαϊκής ισοτιμίας ή ισοτιμίας και αντιστοιχίας, συνιστούν ατομικές διοικητικές πράξεις οι οποίες έχουν εκδοθεί από τον αρμόδιο προς τούτο Οργανισμό, κατόπιν εξέτασης των προϋποθέσεων και συνθηκών απόκτησης κάθε συγκεκριμένου τίτλου, με βάση κριτήρια τα οποία είναι διαφορετικά και δεν καλύπτουν εκείνα τα οποία εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 46 παρ. 1 και 2 του ν. 4485/2017 για την υπαγωγή των ημεδαπών τίτλων στην κατηγορία του ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου. Τούτο διότι στην ελληνική νομοθεσία περί αναγνώρισης ακαδημαϊκής ισοτιμίας ή ισοτιμίας και αντιστοιχίας (ν. 741/1977, άρθρο 5 του ν. 3027/2002 και ν. 3328/2005), δεν ρυθμιζόταν και εξακολουθεί να μην ρυθμίζεται ο τύπος του ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου, ούτε αναφορικά με αλλοδαπούς ούτε αναφορικά με ημεδαπούς τίτλους. Κατά συνέπεια, οι πράξεις αυτές έχουν συγκεκριμένο νομικό και ουσιαστικό περιεχόμενο το οποίο συνίσταται σε αναγνώριση του αλλοδαπού τίτλου ή των τυχόν συνεκτιμηθέντων αλλοδαπών τίτλων, ως βασικού τίτλου ισότιμου ή ισότιμου και αντίστοιχου προς βασικό τίτλο σπουδών της ημεδαπής. Επομένως από τις πράξεις αυτές απορρέουν έννομες συνέπειες κατοχής βασικού τίτλου και δεν είναι νοητή μεταβολή του περιεχομένου τους,

δ) Στην περίπτωση υφιστάμενης πράξης αναγνώρισης τίτλου σπουδών της αλλοδαπής μόνον ως ισότιμου, συντρέχει ο πρόσθετος λόγος ότι ο κάτοχος του τίτλου αυτού δεν θεωρείται κάτοχος βασικού τίτλου συγκεκριμένης ειδικότητας, διότι σύμφωνα με τη μέχρι τώρα ισχύουσα νομοθεσία, μόνον η αναγνώριση ισοτιμίας και αντιστοιχίας συνεπάγεται αντιστοίχιση αλλοδαπού τίτλου προς Τμήμα ημεδαπού ΑΕΙ,

ε) Ενόψει του χρόνου στον οποίο, σύμφωνα με τη σχετική νομολογία αλλά και γνωμοδοτήσεις του ΝΣΚ οι οποίες έχουν γίνει αποδεκτές από τα αρμόδια όργανα και δεσμεύουν την διοίκηση, ανάγεται, κατά περίπτωση, η ισχύς των πράξεων αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής, θα ανέκυπταν ζητήματα αναδρομής της ισχύος υφιστάμενων πράξεων αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής, σε χρόνο προγενέστερο της θέσπισης των διατάξεων του άρθρου 46 παρ. 1 και 2 του ν. 4485/2017 για τους τίτλους της ημεδαπής ή/και σε χρόνο

προγενέστερο της έκδοσης των διαπιστωτικών υπουργικών αποφάσεων οι οποίες προβλέπονται στις διατάξεις αυτές για τους τίτλους της ημεδαπής ή/και σε χρόνο προγενέστερο των αναδρομικών συνεπειών οι οποίες απορρέουν για αποφοιτήσαντες από τα οικεία Τμήματα των ημεδαπών ΑΕΙ. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με το ότι προκειμένου να είναι δυνατή η αναγνώριση αλλοδαπού τίτλου ανακύπτει επίσης το ζήτημα εάν αυτός αναγνωρίζεται επίσημα στη χώρα στην οποία απονεμήθηκε ως τίτλος της κατηγορίας προς την οποία ζητείται αναγνώρισή του στην Ελλάδα, και, σε καταφατική περίπτωση, από ποιο χρονικό σημείο, συνιστούν ζητήματα τα οποία θα έχρηζαν συνεκτίμησης προς εισαγωγή νομοθετικών ρυθμίσεων για την αναγνώριση ακαδημαϊκής ισοτιμίας αλλοδαπών τίτλων σε σχέση με τίτλους της ημεδαπής του τύπου *integrated master*. Στο πλαίσιο τέτοιων ρυθμίσεων θα απαιτείτο να καθοριστεί και το είδος αναγνώρισης που θα άρμοζε στον τύπο αυτό τίτλου (ισοτιμία η ισοτιμία και αντιστοιχία ή άλλο), κατά τα ειδικότερα παραπάνω αναφερόμενα στην ενότητα III.B. παρ. 15 έως 42.».

Επισημαίνεται ότι η ως άνω γνωμοδότηση, η οποία είναι αναρτημένη στον ιστότοπο του Ν.Σ.Κ., έχει γίνει αποδεκτή από την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ακολούθως, οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 46 του ν.4485/2017 καταργήθηκαν με το άρθρο 485 του ν.4957/2022 (Α'141), ενώ πλέον οι ισχύουσες διατάξεις περί ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (*integrated master*) για τους τίτλους σπουδών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της ημεδαπής είναι εκείνες του άρθρου 78 καθώς και της παρ. 2 του άρθρου 454 του ν. 4957/2022.

Περαιτέρω, βάσει των διατάξεων του Μέρους Β' του ως άνω νόμου και όσον αφορά στην αναγνώριση της ισοδυναμίας του τίτλου πρώτου κύκλου σπουδών που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή με ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο πρώτου κύκλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (*integrated master*) της ημεδαπής, η αρμοδιότητα ανήκει στο Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), ως αρμόδιου φορέα για την αναγνώριση τίτλων σπουδών που απονέμονται από αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης της αλλοδαπής. Ειδικότερα, στις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 311 του Μέρους Β' του νόμου 4957/2022, ορίζεται σχετικά : «6. Αν ο ενδιαφερόμενος αιτείται την αναγνώριση της ισοδυναμίας του τίτλου πρώτου κύκλου σπουδών, που απέκτησε στην αλλοδαπή, με ενιαίο και αδιάσπαστο τίτλο πρώτου κύκλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου (*integrated master*) της ημεδαπής, μπορεί να συνεκτιμάται και τυχόν μεταπτυχιακός τίτλος που κατέχει ο ενδιαφερόμενος ή και να υποβάλλεται ο ενδιαφερόμενος σε εκπόνηση διπλωματικής εργασίας ως αντισταθμιστικό μέτρο. Αν ο μεταπτυχιακός τίτλος συνεκτιμηθεί, δεν αναγνωρίζεται αυτοτελώς».

Για την παροχή περαιτέρω πληροφόρησης ως προς την εφαρμογή της ως άνω διάταξης θα πρέπει να απευθύνεστε στο Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π..

Σε κάθε περίπτωση επισημαίνεται ότι συναφή με το ερώτημά σας, αιτήματα/ερωτήματα ενδιαφερομένων/φορέων, έχουν τεθεί υπόψη της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθώς και του Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π..

Τέλος επισημαίνεται ότι τα ζητήματα των μισθολογικών ρυθμίσεων για οποιαδήποτε κατηγορία προσωπικού του Δημοσίου, δεν υπάγονται στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας μας.

Η ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού (ΦΕΣΕ ΑΠ 9066/16.10.2025)
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Ν.Παπαϊωάννου
3. Γενική Γραμματεία Ανώτατης Εκπαίδευσης
4. Γενική Δ/ση Ανώτατης Εκπαίδευσης
5. Δ/ση Ζ1-Τμήμα Α΄